

ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ (MODEL PAPER)

ਸੈਕੰਡਰੀ ਪਰੀਖਿਆ 2027 (SEC.EXAM-2027)

ਵਿਸ਼ਾ - ਪੰਜਾਬੀ (PUNJABI)

ਸਮਾਂ - 3:15 ਘੰਟੇ

S-75-Punjabi(T. L.)

ਕੁਲ ਅੰਕ - 80

ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ :-

1. ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਣ।
2. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 36 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਖੰਡ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ 29 ਤੋਂ 36 ਤੱਕ ਆਂਤਰਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹਨ।
3. ਖੰਡ (ੳ) ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣ ਕੇ ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ। (ਅੰਕ - 16)
4. ਖੰਡ (ਅ) ਅਤਿ ਲਘੂਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਰ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। (ਅੰਕ - 12)
5. ਖੰਡ (ੲ) ਲਘੂਤਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ - ਹਰ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 30-50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। (ਅੰਕ - 24)
6. ਖੰਡ (ਸ) ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ - ਹਰ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 100-150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ - ਹਰ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। (ਅੰਕ - 28)
7. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 26, 27 ਕੇਸ ਸਟੱਡੀ ਆਧਾਰਤ ਹਨ।
8. ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖੋ।
9. ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਂਟ-ਛਾਂਟ ਨਾ ਕਰੋ, ਉਵਰ ਰਾਈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਚੋ।
10. ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖੋ।
11. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੀ ਹਦਾਇਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਖੰਡ - ਓ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1. ਖੁਰਾਸਾਨ ਖਸਮਾਨਾ ਕੀਆ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਰਚਨਾਕਾਰ ਕੌਣ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ (ਅ) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ (ਸ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-2. 'ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੇ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਭਾਵ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਪਰਉਪਕਾਰ (ਅ) ਨਿਜੀ ਸੁਆਰਥ

(ੲ) ਇਕੱਲਤਾ ਦੀ ਚਾਹਤ (ਸ) ਨਿਮਰਤਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-3. ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਰਚਿਤ 'ਲਾਵਾਂ' ਵਿੱਚ ਲਾਵਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਹੈ - (1)

(ੳ) ਤੀਜੀ-ਚੌਥੀ-ਪਹਿਲੀ-ਦੂਜੀ (ਅ) ਪਹਿਲੀ-ਦੂਜੀ-ਤੀਜੀ-ਚੌਥੀ

(ੲ) ਦੂਜੀ-ਪਹਿਲੀ-ਤੀਜੀ-ਚੌਥੀ (ਸ) ਚੌਥੀ-ਤੀਜੀ-ਦੂਜੀ-ਪਹਿਲੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-4. 'ਤੈਨੂੰ ਦਿਆਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਭਾੜਾ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦਰਦ (ਅ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ

(ੲ) ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ (ਸ) ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-5. 'ਫਰੀਦਾ ਜੋ ਤੈ ਮਾਰਨਿ ਮੁਕੀਆਂ' ਸਲੋਕ ਵਿਚ.....ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ (1)

ਮਿਲਦਾ ਹੈ -

(ੳ) ਕ੍ਰੋਧ (ਅ) ਅਹੰਕਾਰ

(ੲ) ਨਿਮਰਤਾ (ਸ) ਲਾਲਚ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-6. 'ਪਹੁਤਾ ਪਾਂਧੀ' ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹੁਤਾ ਪਾਂਧੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਭੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ (ਅ) ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ

(ੲ) ਭਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ (ਸ) ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-7. ਕਰਤਾਰੇ ਨੇ ਕਿੱਲੀ ਉੱਤੇ.....ਲਾਹੀ ਅਤੇ ਉਹਦੀ ਧਾਰ ਉੱਤੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ
(1)
ਦਾ ਗੂਠਾ ਫੇਰਿਆ ।

(ੳ) ਬੰਦੂਕ (ਅ) ਗੰਡਾਸੀ

(ੲ) ਛੁਰੀ (ਸ) ਤਲਵਾਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-8. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਰਤ ਨਿਬੰਧ (1)
ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

(ੳ) ਦੁਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ (ਅ) ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਚਣਾ

(ੲ) ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ (ਸ) ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਰਹਿਣਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-9. ਅਰਾਵਲੀ ਪਰਬਤਮਾਲਾ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਸ਼ਿਖਰ ਉੱਤੇ.....ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ
(1)
ਹੈ ?

(ੳ) ਜੈਸਲਮੇਰ (ਅ) ਚਿਤੌੜ

(ੲ) ਆਮੇਰ (ਸ) ਜੂਨਾਗੜ੍ਹ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-10. 'ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਮਾਝੀ (ਅ) ਫ਼ਾਰਸੀ

(ੲ) ਉਰਦੂ (ਸ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-11. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੁਨੀਆਤਮਕ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ? (1)

(ੳ) ਸ਼ਬਦ (ਅ) ਵਾਕ

(ੲ) ਅਰਥ (ਸ) ਧੁਨੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-12. 'ਕਲਮ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਤਿੰਨ (ਅ) ਦੋ

(ੲ) ਇੱਕ (ਸ) ਚਾਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-13. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਲਗਾਂ ਨੂੰ 'ਹ੍ਰਸਵ' ਲਗਾਂ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ। 'ਹ੍ਰਸਵ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ (1)
ਕਿਹੜੇ ਮੰਜੁਗਤ ਅੱਖਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ?

(ੳ) ਹ (ਅ) ਰ

(ੲ) ਸ (ਸ) ਵ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-14. 'ਮਿੱਤਰਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਲਗਾਖਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ? (1)

(ੳ) ਬਿੰਦੀ (ਅ) ਟਿੱਪੀ

(ੲ) ਅਧਕ (ਸ) ਮੁਕਤਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-15. 'ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਗਈ ਹੈ' - ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸ਼ਬਦ 'ਫੁੱਟ' ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ - (1)

(ੳ) ਏਕਾ (ਅ) ਸਹਾਇਤਾ

(ੲ) ਸੇਵਾ (ਸ) ਦੋਸਤੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-16. 'ਉਦਮ' ਅਤੇ 'ਉਪਰਾਲਾ' ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ (1)
ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ -

(ੳ) ਸ਼ਲਾਘਾ (ਅ) ਚਾਅ

(ੲ) ਭਲਾਈ (ਸ) ਜਤਨ

ਖੰਡ - ਅ

(17-21) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :-

ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਕੇ- ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਾਡੇ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸੈਂਜੀਵਨੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ

ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਥੀ ਹੋਈ ਮੰਜ਼ਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ। (2)

18. ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ? (2)

19. ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਕੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ? (2)

20. ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? (2)

21. ਪੈਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਫਾਇਦਾ ਦੱਸੋ। (2)

22. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਦੀ ਹੈ ? (2)

ਖੰਡ-ੲ

23. ਧਰੁ ਭਗਤ ਦਾ ਮਨ ਵੈਰਾਗ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 'ਧਰੁ ਹੱਸਦਾ ਘਰ ਆਇਆ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। (3)

24. ਸੁਖੀ ਜੀਉਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕ ਸਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ। (3)

25. ਮੀਆਂ ਵਜੀਦ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਚਿਤਰਨ ਹੈ ? ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (3)

26. ਤੁਸੀਂ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਖਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਰੀਝ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਫਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਠਿਨਾਈ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(i) ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

$$\begin{aligned} 1+1+1 \\ =3 \end{aligned}$$

(ii) ਕੀ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ?

(iii) ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ?

27. ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੀਪ ਅਤੇ ਜਗਮੇਲ ਦੋਨੋਂ ਭਰਾ ਇਕੱਠੇ ਲੱਕੜ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਗੁਰਦੀਪ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਗਮੇਲ ਵਿਹਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

$$\begin{aligned} 1+1+1 \\ =3 \end{aligned}$$

(i) ਗੁਰਦੀਪ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੀ-ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ?

(ii) ਦੋਹਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਕੀ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ?

(iii) ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰਦੀਪ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀ ਉਪਾਅ ਕਰਦੇ ?

28. ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ ਦਾ ਝਗੜਾ ਕਿੰਨ੍ਹਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਉਸ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੁਕਾਇਆ ਸੀ ? (3)

29. ਸੰਜੁਗਤ ਅੱਖਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ? ਉਦਾਰਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ । (3)

ਜਾਂ

ਅਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਲਗਾਂ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ?

30. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ? ਕੋਈ ਦੋ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । (3)

ਜਾਂ

ਮਾਝੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸਦੇ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।

ਖੰਡ - ਸ

31. ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ॥

ਮਨ ਹਰਿ ਜੀ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ਹੈ ਗੁਰਮਤੀ ਰੰਗੁ ਮਾਣੁ ॥

ਮੂਲ ਪਛਾਣਹਿ ਤਾਂ ਸਹੁ ਜਾਣਹਿ ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕੀ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ॥

$$\begin{aligned} 1+2+1 \\ =4 \end{aligned}$$

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣਹਿ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਨ ਹੋਈ ॥

- (i) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਿਖੋ।
- (ii) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ ਬੰਦ ਦੀ ਸਰਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- (iii) ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ -

ਮੂਲ, ਗੁਰਮਤੀ, ਸਹੁ, ਰੰਗ

ਜਾਂ

ਕਿੱਥੋਂ ਦਿਆਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਚੋਗਾ ਲੱਭਿਆ। ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਬਾਪੂ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਿਆ।
ਕਿੰਨਾ ਹੈ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਡੂੰਘਾ ਮੇਰੀ ਹਿੱਕ 'ਚ ਤਰੰਗਾ ਗਿਆ ਗੱਡਿਆ।

- (i) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ ਬੰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਲਿਖੋ।
- (ii) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਵਿ ਬੰਦ ਦੀ ਸਰਲ ਵਿਆਖਿਆ ਲਿਖੋ।
- (iii) ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ -

ਚੋਗਾ, ਵਸੇਬਾ, ਮਹਾਨ, ਡੂੰਘਾ

32. ਕਿਰਤ ਨਿਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। (4)

ਜਾਂ

ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨਿਬੰਧ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

33. ਗੰਗ ਨਹਿਰ ਉੱਪਰ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀ ਦਿਓ। ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ?

$$\begin{aligned} 2+2 \\ =4 \end{aligned}$$

ਜਾਂ

ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਬੈਸਟ ਐਥਲੀਟ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਬਣਿਆ? ਉਸਨੂੰ 'ਫਲਾਇੰਗ ਸਿੱਖ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ?

34. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ। (4)

ਜਾਂ

ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੋ ਕਿ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ।

35. 'ਪੇਮੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

(6)

ਜਾਂ

'ਖੂਨ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

36. ਹੇਠ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।

(i) ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ

2+2+2
=6

- ਜਮਨ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਆ
- ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ
- ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ

(ii) ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਮੇਲਾ

- ਮੇਲੇ ਬਾਰੇ ਸਧਾਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਤੁਹਾਡਾ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਉਡੀਕਣਾ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਦਾ ਦਿਨ
- ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਮੇਲਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਪਾਪਤੀ

(iii) ਭਰੂਣ-ਹੱਤਿਆ

- ਸਧਾਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ
- ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
- ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ

(iv) ਕੰਪਿਊਟਰ

- ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਭਾਗ ਅਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ (ਫਾਇਦੇ)
- ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ

ਉੱਤਰ ਮਾਲਾ (उत्तर माला)

ਕ੍ਰ.ਸੰ.	ਅਪੇਖਿਤ ਉਤਰ	ਅੰਕ ਵਿਭਾਜਨ	ਪਾਠਪੁਸਤਕ ਕੀ ਪ੍ਰਥਮਸੰਖਯਾ
ਖੰਡ - (ੳ)			
1	(ਸ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	1	107
2	(ਅ) ਇਕੱਲਤਾ ਦੀ ਚਾਹਤ	1	38-39
3	(ੲ) ਪਹਿਲੀ - ਦੂਜੀ - ਤੀਜੀ- ਚੌਥੀ	1	16
4	(ੳ) ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਦਰਦ	1	64-65
5	(ਅ) ਨਿਮਰਤਾ	1	03
6	(ੲ) ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਸਾਫਰ	1	117
7	(ਸ) ਤਲਵਾਰ	1	147
8	(ਅ) ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ	1	78
9	(ੲ) ਚਿਤੌੜ	1	105
10	(ੳ) ਮਾੜੀ	1	-
11	(ਸ) ਧੁਨੀ	1	-
12	(ੳ) ਤਿੰਨ	1	-
13	(ੲ) ਰ	1	-
14	(ਅ) ਅਧਕ	1	-
15	(ੳ) ਏਕਾ	1	-
16	(ਸ) ਜਤਨ	1	-
ਖੰਡ - (ਅ)			
17	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ	2	-
18	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ	2	-
19	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ	2	-

ਉੱਤਰ ਮਾਲਾ (उत्तर माला)

ਕ੍ਰ.ਸੰ.	ਅਪੇਖਿਤ ਉਤਰ	ਅੰਕ ਵਿਭਾਜਨ	ਪਾਠ੍ਯਪੁਸਤਕ ਕੀ ਪ੍ਰਥਮਸੰਖਯਾ
20	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ	2	-
21	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਪੈਰੇ ਦੀ ਸਮਝ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ	2	-
22	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਬੋਧ ਅਤੇ ਭਾਵ ਅਨੁਸਾਰ ਖੰਡ-ੳ	2	57
23	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਵਿ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ	3	20
24	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਵਿ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ	3	43-44
25	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਵਿ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ	3	43-44
26	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਨੁਸਾਰ	3	-
27	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਨੁਸਾਰ	3	-
28	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ	3	129
29	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ	3	-
30.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ । ਖੰਡ-ਸ	3	
31.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ।	1+2 +1=4	
32.	ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।	4	
33.	ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।	2+2 =4	
34.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ	4	
35.	ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ, ਸਾਰ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ	6	
36.	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਨਿਬੰਧ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਮਝ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਨੁਸਾਰ	2+2 +2=6	

नोट

वर्ष 2026–27 की कक्षा 10 की माध्यमिक परीक्षा के वार्षिक प्रश्न-पत्र PARAKH Taxonomy आधारित Paper Design के अनुसार तैयार किए जाएँगे। परीक्षा हेतु Paper Design, Blueprint, Model Paper एवं उत्तर-कुंजी जारी की गई है।

वार्षिक परीक्षा में विषयवार अंकों का भार पाठ्यक्रम के अनुसार ही रहेगा, लेकिन वार्षिक परीक्षा के प्रश्न-पत्र का Blueprint, Model Paper में दिए गए Blueprint से भिन्न हो सकता है।

सभी शिक्षको एवं विद्यार्थियों के सुझाव/अभिमत निम्न ई-मेल पर भेजे जा सकते हैं—

ई-मेल : Directoraca.bser@gmail.com

निदेशक (शैक्षिक)

माध्यमिक शिक्षा बोर्ड, राजस्थान, अजमेर